

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูล ณ วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 256

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

03 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหาย

ใครคือ...ผู้เสียหายในคดีอาญา

- 1 ผู้เสียหายโดยหมายรวมถึงผู้เสียหายทางกายและจิตใจ
- 2 ผู้เสียหายทางกายหมายถึงผู้เสียหายที่ร่างกายได้รับบาดเจ็บ
- 3 ผู้เสียหายทางจิตใจหมายถึงผู้เสียหายที่จิตใจได้รับบาดเจ็บ

สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต
 - ค่าชดเชยความเสียหายไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าทำประโยชน์สาธารณะแทนค่าจ้างในทำ สนิไม่เกิน 1 ปี
 - ค่าตอบแทนความเสียหายอื่นไม่เกิน 50,000 บาท
2. กรณีเสียชีวิต
 - ค่าตอบแทนค่าความเสียหาย 30,000 - 100,000 บาท
 - ค่าทำศพไม่เกิน 20,000 บาท
 - ค่าทำบุญกุศลเพื่ออุทิศส่วนกุศลไม่เกิน 40,000 บาท
 - ค่าเลี้ยงดูอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมายื่น

- 1 สำเนาบัตรประชาชน
- 2 สำเนาขอรับการสอบสวน
- 3 บันทึกการแจ้งเกิด

สถานที่ยื่นคำขอ

ผู้มีสิทธิยื่นขอรับเงินค่าตอบแทนผู้เสียหาย (คดีอาญา) เช่น ตำรวจ หน่วยงานราชการ, พนักงานสอบสวนที่จัดตั้งขึ้นโดยศาล และสถานีดับเพลิงอาชญากรรม
- ผู้เสียหายและผู้ต้องหาในคดีอาญา 1 ปี
- ผู้ต้องหาในคดีอาญา 1 ปี

สิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา

ข้อมูลสิทธิของผู้เสียหายหรือเหยื่ออาชญากรรมและสิทธิผู้ต้องหา ซึ่งเป็นสิทธิอันชอบธรรมในการอำนวยความสะดวกได้แก่

- 01 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติค่าตอบแทนผู้เสียหายและค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา
- 02 สิทธิการขอรับการช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย และการอุทธรณ์เบ็ดเสร็จอุทธรณ์จากกองกฤษฎีกรรม
- 03 สิทธิของผู้ต้องสงสัย ผู้ต้องหาในคดีอาญาทั้งนี้สองส่วน

03

03 สิทธิการได้รับการเยียวยาจากรัฐตามพระราชบัญญัติ ค่าทดแทนและค่าใช้จ่ายแก่จำเลยในคดีอาญา

🕒 ใครคือ...จำเลยในคดีอาญา

- 1 เป็นจำเลยที่ผู้ต้องหาฟ้องร้องดำเนินคดี
- 2 ผู้ถูกฟ้องในระหว่างพิจารณาคดี
- 3 ประชากรสิทธิฐานผิดจนจำเลยคดีเป็น ผู้กระทำผิดและมีการถอนฟ้องในระหว่างสำนวนคดี หรือปรากฏตามคำพิพากษาอันถึงที่สุด ในคดีนั้นว่าจำเลยต้องรับผิดเป็น ผู้กระทำผิดหรือการกระทำจำเลยไม่เป็น ความผิด

💰 สิทธิที่อาจได้รับ

1. กรณีไม่เสียชีวิต

- ค่าทดแทนการถูกคุมขัง จ่าย 500 บาท
- ค่าชดเชยจากวันที่ถูกคุมขังตามอัตราที่กำหนด
- ค่ารักษาพยาบาลไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าฟื้นฟูสมรรถภาพไม่เกิน 50,000 บาท
- ค่าขาดประโยชน์ที่หาได้ (ตามอัตราจ้างจับตามจังหวัดที่ทำงาน)
- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดี ค่าทนายความ (ไม่เกินอัตราที่กำหนด)
- ค่าใช้จ่ายกรณีอื่น ไม่เกิน 30,000 บาท

2. กรณีเสียชีวิต

- ค่าทดแทน 100,000 บาท
- ค่าจัดการศพ 20,000 บาท
- ค่าขาดอุปการะเลี้ยงดูไม่เกิน 40,000 บาท
- ค่าเสียหายอื่นไม่เกิน 40,000 บาท

📄 หลักฐานสำคัญที่ผู้เสียหายต้องนำมาขึ้น

- 1 หนังสือรับรองหลักฐานที่สุด
- 2 สำเนาหมายจับ หมายจำคุก และหมายปล่อย
- 3 สำเนาคำพิพากษาของทุกชั้นศาล

📍 สถานที่ยื่นคำขอ

ผู้มีสิทธิยื่นคำขอหรือเหยื่ออาชญากรรม ได้รับ ค่าชดเชยจากสถานกักขังประเทศ, กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ, สำนักงานยุติธรรมจังหวัดประเทศ, สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และศูนย์ฝึกและอบรมเด็กและเยาวชน
 ** จำเลยต้องยื่นคำขอภายใน 1 ปี นับแต่วันที่มีคำพิพากษาถึงที่สุดโดยพิพากษา **

ที่มา : กรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ หน่วยงานช่วยเหลือทางการเงินแก่ผู้เสียหายและจำเลยในคดีอาญา

03 การช่วยเหลือประชาชนในการดำเนินคดี

“ไม่มีเงินจ้างทนาย ไม่มีเงินขึ้นศาล กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

1 การช่วยเหลือในการดำเนินคดี

- ค่าจ้างทนาย
- ค่าที่ปรึกษากฎหมาย
- ค่าธรรมเนียมศาล
- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ

2 ใครมีสิทธิขอความช่วยเหลือ

โจทก์ : ต้องการยื่นคำร้องฟ้องร้องหรือบังคับคดี

จำเลย : ต้องการต่อสู้คดีหรือดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้อง

3 เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ ข้อเท็จจริงและพหุตุกรรม
- ✓ สถานทางการเงิน
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือบรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

4 ฐานะผู้ขอความช่วยเหลือ

- ✓ รายได้หรือความสามารถทางเศรษฐกิจ
- ✓ การใช้จ่ายตามปกติอันสมควร
- ✓ การหนี้สินความสามารถเข้าถึง
- ✓ ความยุติธรรม

สิทธิผู้ต้องสงสัย

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

บุคคลผู้ต้องสงสัย ซึ่งบุคคลเหล่านี้ยังไม่ใช่ “ผู้ต้องหา” ตามประมวล กฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาเนื่องจากยังไม่ได้ถูกจับกุมโดยชอบด้วยกฎหมาย จึงยังไม่มีฐานะเป็น “ผู้ต้องหา” และไม่มีสิทธิของผู้ต้องหาตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เช่น สิทธิในการพบทนายความ สิทธิที่จะไม่ให้การใด ๆ ในชั้นที่ถูกควบคุม ทั้งที่บุคคลผู้ต้องสงสัยดังกล่าวยังเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยเท่านั้น ไม่มีสิทธิที่จะได้รับรู้ในข้อหาและ ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความผิด ไม่มีสิทธิได้รับการแจ้งเตือน (Miranda Warning) ไม่มี สิทธิที่จะไม่ให้การ (Right to Silence) ไม่มีสิทธิได้รับความช่วยเหลือทางกฎหมาย อีกทั้งไม่มี สิทธิเทียบเท่าสิทธิของผู้ต้องหาเด็กหรือเยาวชนและผู้ต้องหาหญิง

03

ที่มา : 59 เรื่อง ปัญหาเกี่ยวกับสิทธิของบุคคลผู้ต้องสงสัยของคดีความผิดตามกฎหมายพิเศษ ด้านความมั่นคงในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมทางอาญา

สิทธิของผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาชั้นสอบสวน

ผู้ต้องหา หมายถึง บุคคลผู้ถูกกล่าวหาว่าได้กระทำความผิด แต่ยังไม่ได้ถูกฟ้องต่อศาล (ป.5.ธ.มาตรา 2(2)) จากความหมายของผู้ต้องหาดังกล่าว จะเห็นได้ว่าผู้ต้องหานั้นเป็นเพียงผู้ต้องสงสัยว่าได้กระทำความผิดเท่านั้น แต่การที่เจ้าพนักงานสอบสวนหรือพนักงานสอบสวนได้ดำเนินการฟ้องร้องผู้ต้องสงสัยและพยายามหลักฐานต่างๆโดยศาล ซึ่งผู้ต้องหานั้นถือเป็นบุคคลคนหนึ่ง ที่รัฐธรรมนูญได้รับรองสิทธิขั้นพื้นฐานสำคัญ 16 ประการที่ภายใต้รับรองสิทธิของผู้ต้องหาไว้ ดังนี้

- 1 สิทธิที่จะได้รับการสืบสวนโดยปราศจากความผิดและก่อนมีคำพิพากษาถึงที่สุดจะถือว่าบุคคลผู้ต้องหาที่กระทำความผิดจนปฏิบัติตนบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้ร้ายเท่านั้นได้ (รัฐธรรมนูญ มา.39)
- 2 สิทธิที่จะได้รับความสอบสวนหรือพิจารณาด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว สอดคล้องเป็นธรรม (รัฐธรรมนูญ มา.40 (3)(4)(7) ป.5.อาญา มา. 130, 134 วรรคสาม)
- 3 สิทธิที่จะได้รับการช่วยเหลือจากรัฐหรือทางจัดหาทนายความได้ (รัฐธรรมนูญ มา.40(7), 88- ป.5.อาญา มา. 134(1))
- 4 สิทธิที่จะไม่ได้รับคำว่าเป็นปฏิปักษ์ต่อตนเองในทางที่ขัดแย้งกฎหมาย (รัฐธรรมนูญ มา.40(4))
- 5 สิทธิที่จะได้รับการปล่อยตัวในกรณีที่ถูกคุมขังโดยผิดเงื่อนไขกฎหมาย (ป.5.อาญา มา.90)
- 6 สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาทำประกันตัวหรือหาข้ออ้างขอปล่อยจากอย่างรวดเร็วจึงจะยึดหลักประกันในกรณีที่ดี การไม่ใช้ประกันต้องตามหลักความเหมาะสมและต้องพิจารณาโดยเร็ว (รัฐธรรมนูญ มา.40(7) และ ป.5.อาญา มา. 106 (5) 114)
- 7 สิทธิที่จะสามารถคัดค้านการไม่ให้ประกันตัว (ป.5.อาญา มา.119 กข)
- 8 สิทธิที่จะยื่นข้อกล่าวหาฟ้องร้องกรณีที่ไม่สามารถพบผู้ต้องหาได้จากโทษหรือไม่สามารถพบหรือได้แต่ในกรณีของความหมายได้ (ป.5.อาญา มา. 13 วรรคสองและวรรคสาม)
- 9 สิทธิที่จะได้รับสิทธิประกันในเรื่องความเสียหายในการฟ้องคดี ในกรณีที่ยังไม่ฟ้องหรือจำเลยเป็นผู้ถือคดีและไม่สามารถต่อสู้อุทธรณ์ได้ (ป.5.อาญา มา.14)
- 10 ผู้ถูกจับหรือผู้ต้องหาซึ่งถูกควบคุมหรือจับมีสิทธิส่งหรือขอให้เจ้าพนักงานหรือผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้ต้องหาไว้ความในกรณีกล่าวถูกจับกุมและสถานที่ที่ถูกควบคุมในโอกาสแรก (ป.5.ธ.ม.7(1) วรรคแรก)
- 11 มีสิทธิและปรึกษาผู้ซึ่งจะเป็นนายประกันการขอประกัน (ป.5.ธ.ม.7(1)(1))
- 12 มีสิทธิได้ทนายความ หรือผู้ซึ่งเป็นผู้ว่าจ้าง เจ้าพนักงานสอบสวนฝ่ายหนึ่งไม่ยินยอม (ป.5.ธ.ม.7(1)(2))
- 13 มีสิทธิได้รับการปรึกษาทนายอาสาโดยเร็วเมื่อมีการจับกุม (ป.5.ธ.ม.7(1)(4))
- 14 มีสิทธิได้รับการปรึกษาทนายอาสาโดยเร็วเมื่อมีการจับกุม (ป.5.ธ.ม.7(1)(4))
- 15 สิทธิที่จะได้รับโอกาสที่จะพิจารณาที่จะแสวงหาคำสั่งรับเป็นประโยชน์ตนได้โดยยินยอม (ป.5.ธ.ม.13(4) วรรค(ข))
- 16 สิทธิที่จะให้การหรือไม่ให้รับเป็นสอบสวน คำพิพากษาพิพากษา ครอบงำที่ผู้ต้องหาให้การในศาลจะใช้เป็นพยานหลักฐานในการพิจารณาพิพากษาได้ (ป.5.ธ.ม.13(4)(1))

03

ที่มา : สิทธิของผู้ต้องหาในคดีอาญา - สำนักงานกฎหมายและคดี กรุงเทพฯ (bangkok.go.th)

03

การปล่อยตัวชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย

“ไม่มีเงินประกันตัว กองทุนยุติธรรมเข้าถึงประชาชนอย่างเท่าเทียม”

ใครมีสิทธิขอประกันตัว
=
ผู้ต้องหาหรือจำเลยถูกคุมขัง
หรือจะถูกคุมขังในคดีอาญา
หรือกรณีอื่นๆ

ขั้นตอนการขอความช่วยเหลือ จากกองทุนยุติธรรม

ชั้นพนักงานสอบสวน

▼

ชั้นพนักงานอัยการ

▼

ชั้นศาล

เกณฑ์การพิจารณาให้ความช่วยเหลือ

- 1 ผู้ต้องหาหรือจำเลยที่ไม่มีพฤติการณ์หลบหนี
- 2 ไม่ยุ่งกับพยานหลักฐานหรือไม่ก่อเหตุอันตราย
- 3 ลักษณะการกระทำความผิดไม่ร้ายแรงหรือขัดต่อความสงบเรียบร้อย
- 4 สาเหตุหรือพฤติกรรมการกระทำผิดไม่ได้อันตราย
- 5 ประวัติการกระทำความผิด มีนิสัย ความประพฤติและฐานะ
- 6 ความคิดเห็นของผู้เสียหายหรือเจ้าพนักงานที่เกี่ยวข้อง

การช่วยเหลือของผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน หรือผู้ได้รับผลกระทบจากการถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

ผู้มีสิทธิขอรับความช่วยเหลือ

- 1 เป็นผู้เสียหายจากการละเมิดสิทธิมนุษยชน
- 2 จำนวนผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชนเกิน 4 ท่าน
- 3 จะยื่นคำร้องที่ระดับชั้นสอบสวนหรือคดีอาญา ได้รับโทษจำคุกเกิน 1 ปี หรือได้รับโทษจำคุกเกิน 1 ปี
- 4 กรณีไม่ทราบชื่อ-นามสกุลผู้ละเมิด

ค่าเสียหายที่ได้รับการ ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน

- 1 ค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในการรักษาพยาบาล **ไม่เกิน 40,000 บาท**
- 2 ค่าฟื้นฟูสภาพร่างกายทางกายและจิตใจ **ไม่เกิน 20,000 บาท**
- 3 ค่าจ้างและเบี้ยปรับระหว่างทำงานไม่ได้ **ไม่เกิน 1 ปี**
- 4 เงินช่วยเหลือกรณีเสียชีวิต **ไม่เกิน 100,000 บาท**
- 5 ค่าจ้างทนายความในชั้นสอบสวน **ไม่เกิน 5,000 บาท**
- 6 เงินช่วยเหลือความเสียหายอื่นๆ นอกจากข้อ 1-5 **ยื่นคำขอภายใน 2 ปี นับตั้งแต่วันที่**
ผู้มีการละเมิดสิทธิฯ **

เกณฑ์การพิจารณา

- ✓ จัดตั้งรยะและพฤติกรรม
- ✓ ฐานความผิด
- ✓ โอกาสที่จะได้รับความช่วยเหลือ
บรรเทาความเสียหายตามกฎหมายอื่นๆ

03

ที่มา : กองทุนยุติธรรม ช่องทางสื่อสาร 4 การเข้าถึง